

Nr 741

Av herr von Seth m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 96, angående vissa ändringar i lantbruksstyrelsens och lantbruksnämndernas organisation, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 96/1960 föreslås bl. a. att antalet lantbruksingenjörstjänster reduceras från 23 till 7, av vilka en placeras inom lantbruksstyrelsen. De övriga sex skulle stå till disposition för de förrättningar, som i fortsättningen skall handläggas av lantbruksingenjörutbildad personal.

Kungl. lantbruksstyrelsen har såsom redovisas i propositionen i sina anslagsäskanden för budgetåret 1960/61 framlagt förslag avseende bl. a. en lantbruksingenjörorganisation med något fastare distriktsindelning omfattande 11 distriktstjänster samt en lantbruksingenjörstjänst inom styrelsen. Vederbörande personalorganisation har biträtt detta förslag.

Möjligheterna för lantbruksingenjörerna att finna andra verksamhetsområden är för närvarande synnerligen goda. Vid bifall till propositionen är det uppenbart, att rekryteringen avstannar helt. Utan rekrytering och utan ytterligare övergång till privat tjänst har beräknats, att sex lantbruksingenjörer finns kvar inom organisationen vid utgången av år 1963. Det är dock troligt, att flera kommer att finna annan anställning, varför antalet skulle bli ytterligare reducerat.

Endast för några få år sedan inrättades en speciell utbildningslinje för lantbruksingenjörer vid tekniska högskolan. Av de studerande vid linjen har de två första nyligen utexaminerats. Ett beslut enligt propositionen torde resultera dels i att utbildningslinjen måste läggas ner, dels i att ifrågasvarande studerande — för närvarande 12 st. — efter examen söker sig till andra verksamhetsområden.

Resultatet av det framlagda förslaget blir, att lantbruksingenjörorganisationen kommer att avvecklas synnerligen snabbt.

I dagens läge med en särskilt på landsbygden markant brist på ingenjörer är det svårt att finna en bärande motivering för en avveckling av lantbruksingenjörskåren, när den förväntade intensifierade strukturomvandlingen inom jordbruket under överskådlig tid kommer att kräva ökade insatser av kvalificerad teknisk personal med särskild utbildning i jordbruksfrågor och med erfarenhet från jordbruksekonomiska bedömanden. Den förväntade intensifieringen på vatten- och avloppsområdet samt inom vattenvärden väntas även komma att medföra avsevärt ökat behov av väl

utbildade ingenjörer med goda kontakter och god insyn i kommunernas och landsbygdens problem.

Lantbruksingenjörerna har under de gångna åren i många fall haft svårt att medhinna arbetsuppgifter utanför den rena torrläggningsverksamheten, vilken upplysts sammanhånga med att denna verksamhet varit så omfattande, att man med de personella resurser som ställts till förfogande icke har kunnat i önskad utsträckning ägna sig åt andra ärenden. Där så kunnat ske, har man dock sysslat med vägprojektering och vatten- och avloppsärenden samt även i viss utsträckning biträtt inom vattenvården. Möjligheter att med betydande fördelar utöka denna verksamhet finns otvivelaktigt, givetvis dock under förutsättning, att lantbruksingenjörerna förses med erforderliga biträden och icke, som föreslagits, behöver låna sig fram på nämnderna.

Departementschefens uppfattning, att lantbruksingenjörsavdelningarnas verksamhet successivt minskat i omfattning, saknar verklighetsunderlag vad beträffar jordbruksdistrikten. Visserligen har den statistik som lantbruksstyrelsen presenterat visat en knapp avtagande tendens i arbetsuppgifternas antal, men det bör här påpekas, att statistiken endast omfattat projektering för vissa slag av torrläggningsarbeten, varför statistiken icke ger rättvisande uppfattning om nuvarande arbetsbelastning. I »jordbrukslänen» har arbetsuppgifterna utanför statistiken ökat i motsvarande grad, och det föreligger för närvarande en betydande balans med en väntetid för nyinkomna ansökningar som normalt torde uppgå till minst 3 år och i vissa län avsevärt mer.

Påståendet att verksamheten alltmer kommit att avse sådana hydrotekniska uppgifter, som lämpligen bör handläggas på avdelningarna för inre rationalisering, är felaktigt. I och med att även inre avdelningar har funnits på de ställen, där lantbruksingenjörsavdelningar varit inrättade, har till lantbruksingenjörsavdelningarna, bl. a. beroende på den större arbetsanhopningen på sistnämnda avdelningar, endast hänförts uppgifter, som varit för kvalificerade för att handläggas på de inre avdelningarna. Det bör härvid även framhållas, att arbetsuppgifterna på lantbruksingenjörsavdelningarna under senare år ändrats därhän, att kvalificerad vattenteknisk och vattenrättslig rådgivning alltmer kommit i förgrunden, och det kan vidare konstateras, att förrättningarna numera som regel kompliceras genom förening från kloak, silo m. m. Härjämte gäller att specialistuppdrag åt vägförvaltningarna avseende jordbrukets vattenrättsliga frågor i samband med vägbyggnad kommit att få en allt större omfattning.

I fråga om påpekandet att större företag avseende utvinnande av ny jordbruksmark bör begränsas biträdes departementschefens uppfattning, men det måste härvid framhållas, att det är åtskilliga år sedan sådana torr-

läggningsförrättningar handlades och att lantbruksingenjörernas förrättningsverksamhet numera huvudsakligen är förlagd till de verkliga jordbruksområden, där avsikten är att skapa ytterligare förutsättning för rationalisering på redan odlad jord.

Det framlagda förslaget till nedskärning av lantbruksingenjörskontoren synes främst syfta till en besparing. Man torde kunna erhålla samma ekonomiska resultat genom en ändring av lantbruksnämndstaxan.

För närvarande har vissa konsulenter och förste assistenter behörighet att handlägga syneförrättningar rörande sådana företag enligt 7 kap. vattenlagen, som är av mindre omfattning och enkel beskaffenhet samt ej kan antas beröra motstående intressen av betydelse. Konsulenternas behörighet inskränker sig dessutom till sådana företag, varmed avses att upptaga avlopp för täckdikning. Innan man avecklar lantbruksingenjörskåren måste man utreda möjligheterna att utbilda nya förrättningsmän med sådan sakkunskap att de kan förklaras behöriga handlägga fullständiga syneförrättningar och övriga tekniskt och juridiskt kvalificerade uppgifter.

Lantbruksingenjörerna utgör rekryteringsbas för flertalet vattenrättsingenjörstjänster, och är det av största vikt att lantbruksingenjörskåren ej avecklas innan frågan om vattendomstolarnas möjligheter till rekrytering av agrikulturtekniska ingenjörer på annat sätt utretts.

Vidare kan anföras att det förefaller mindre välbetänkt att aveckla lantbruksnämndernas tekniska expertis innan man påbörjat den aviserade översynen av den statliga och statsunderstödda organisationen inom hela det område, som rör jordbrukets samt skogsbrukets rationalisering och därmed sammanhängande spörsmål.

Eftersom såväl det i propositionen framlagda som det av lantbruksstyrelsen redovisade förslaget avser lantbruksingenjörorganisationer med färre antal tjänster än den nuvarande, innebär bägge alternativen besparing genom att vissa tjänster föres på övergångsstat, men denna besparing vinnns först efter befattningshavarnas avgång från tjänsten. Med stöd av vad ovan anförts är det därför lämpligt att frågan om en framtida lantbruksingenjörorganisation skyndsammast utredes samtidigt som lantbruksstyrelsens i anslagsäskandena redovisade förslag tills vidare fastställs. Nyttillsättning av genom befattningshavares avgång ledigblivna tjänster bör dock ej ske innan utredningen verkställts.

Därför hemställs,

att riksdagen vid behandling av proposition nr 96 måtte besluta,

att avslå propositionen vad gäller lantbruksingenjörerna,

att tills vidare fastställa lantbruksstyrelsens förslag till lantbruksingenjörorganisation, samt

att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsam utredning angående lantbruksingenjörsorganisationen.

Stockholm den 30 mars 1960

T. G. von Seth

Per Svensson
i Stenkyrka

Gustaf Svensson
i Vä

Edvin Jacobsson
i Tobo

Ragnild Sandström

Lennart Stiernstedt
